

3 Drinkwaterbesparing

De drinkwaterbeschikbaarheid staat onder druk en daarom is er een nationale aanpak voor drinkwaterbesparing (naar 100 liter per persoon per dag in 2035). Hoe belangrijk is dit doel?

Ruud Verkuijen (VVD): "Dit is voor ons een belangrijke doelstelling, waar zowel burgers als het bedrijfsleven stappen in moeten zetten. Wij juichen innovaties toe die bedrijven ontwikkelen om hun drinkwatergebruik te verminderen. Daarvan zijn al aansprekende voorbeelden van, zoals bierbrouwers die hun eigen drinkwatervoorziening regelen en drinkwaterverspilling voorkomen. De VVD wil dit soort innovaties stimuleren en verbreden. Voor besparingsmaatregelen is wel draagvlak nodig en ze mogen nieuwe ontwikkelingen, zoals woningbouw, niet in de weg staan. Stimuleren werkt vaak beter dan verplichtende maatregelen opleggen. Tegelijk zetten we keihard in op het winnen van nieuwe drinkwatervoorzieningen, bijvoorbeeld door het vergunningsproces te versnellen."

Mpanzu Bamenga (D66): "De beschikbaarheid van drinkwater staat onder druk. Zowel grootverbruikers als huishoudens moeten

daarin hun verantwoordelijkheid nemen. Daarom wil D66 dat grote grondwaterputten vergunningplichtig worden. Nu kunnen sommige boerenbedrijven enorm veel water gratis oppompen, terwijl huishoudens voor elke liter betalen. Dat is niet eerlijk én niet duurzaam.

Voor huishoudens willen we eerst inzetten op bewustwording en slimme stimulansen om water te besparen, voordat er verplichtingen komen. Zo zorgen we samen dat drinkwater ook in de toekomst beschikbaar en betaalbaar blijft."

Geert Gabriëls (GroenLinks-PvdA): "Ik post op LinkedIn en Instagram bijna elke dag over water, maar ik zou willen dat het in de Kamer vaker een onderwerp van plenaire debatten is. Er wordt nog te vaak laconiek over gedaan: er komt toch water uit de kraan, dus er is geen probleem? De schaarsteproblemen stapelen zich echter op. De ambitie om in 2035 naar 100 liter te gaan is haalbaar. In België ligt het verbruik bijvoorbeeld op 80 liter.

Tegelijkertijd is het noodzakelijk. Drinkwater is te kostbaar om wc's mee door te spoelen of datacen-

ters mee te koelen. We moeten inzetten op waterbesparing, circulair gebruik en slimme innovaties. Waarom hebben we wel energiescans maar geen waterscans? Ook prijsprikkels kunnen helpen. Met vrijwillige afspraken gaan we dit niet oplossen. We pleiten voor dwingendere maatregelen zoals verplichte waterbesparende voorzieningen in het Bouwbesluit, strengere regels voor industrie en landbouw en een eerlijkere verdeling van schaarste."

Henk Jumelet (CDA): "Het CDA steunt de nationale aanpak om naar drinkwatergebruik van 100 liter per persoon per dag te gaan in 2035. Het is ambitieus maar haalbaar. Het begint met bewustwording en slimme technieken zoals waterbesparende kranen. In nieuwbouw en renovatie kunnen we normen stellen.

Verplichtingen zijn niet het eerste waaraan wij denken. Dus we moeten goed in de gaten houden of we de waterbeschikbaarheid op andere manieren voldoende kunnen waarborgen. Dat kan ook betekenen dat restwater waar mogelijk wordt hergebruikt en we daarbij gebruikmaken van innovatieve methoden zoals ontzilten."

Ruud Bartholomeus, chief science officer bij wateronderzoeksinstituut KWR en buitengewoon hoogleraar aan Wageningen University & Research.

Expertbijdrage

'Staar je niet blind op drinkwaterbesparing alleen'

"De drinkwaterbeschikbaarheid staat natuurlijk onder druk door het veranderende klimaat en de toegenomen vraag. Het lijkt gemakkelijk om de focus te leggen op de vraagkant via het Nationaal Plan van Aanpak Drinkwaterbesparing. Dit is een goed plan en moet worden uitgevoerd. Al wordt over het verminderen van het gebruik van drinkwater nog wel wat makkelijk gedacht. Er zijn weliswaar enkele relatief eenvoudige oplossingen zoals waterbesparende douchekoppen en de kleine knop op het toilet, maar het is ook zaak om een echte gedragsverandering tweemaal te brengen.

We lossen echter met het plan niet de hele problematiek op. Het gevaar bestaat dat er dan onvoldoende aandacht

is voor het watersysteem, dat de basis is. Het is essentieel dat drinkwaterbesparing en maatregelen voor aanbod hand in hand gaan. Dit vraagt om een langetermijnaanpak voor voldoende zoetwater in de toekomst. Het op Prinsjesdag gepresenteerde Deltaprogramma 2026 bevat hiervoor goede handvatten.

Mijn hoofdboodschap aan politiek en overheden is: staar je niet blind op drinkwaterbesparing alleen. Richt je juist ook op besparing van zoetwater in brede zin. Het draait om, zoals het zo mooi wordt gezegd, het watersysteem te benutten als buffer en bron. Je hoort steeds vaker van politici het geluid dat Nederland kampioen water vasthouden moet worden. Zo'n

uitspraak doet het natuurlijk goed. Het punt is alleen dat zij dan ook moeten erkennen dat er consequenties voor het huidige land- en watergebruik zijn. Niet alles kan meer overal.

De politiek zal niet-populaire maatregelen voor veranderingen van het landgebruik moeten nemen, waarmee er altijd een conflict ontstaat met of landbouw of natuur of drinkwater of industrie. Daarvoor is politieke moed nodig, net als voor veel andere vraagstukken in het landelijk gebied. Denk goed na over hoe we de aanpak van het zoetwaterprobleem vorm kunnen gaan geven. Ik vind dat we hierbij serieus werk moeten maken van een ruimtelijke inrichting waarbij water en bodem richtinggevend zijn."